MONITOR
Na R. P. 1770.
Nro: XII.
Dnia 10. Lutego.

Quantum bonum eſt, ubi ſunt præparata Pectora, in quæ tutò ſecretum omne deſcendat: quorum ſermo ſollicitudinem leniat, ſententia conſilium expediat, hilaritas triſtitiam diſſipet.

Seneca L. 1. de tranqu: Vitæ.

Mośći Panie MONITOR.

PRzeświadczony będąc o wielkiey W. M. Pana przychylności ku wſzyſtkim ktory iuż to w wykorzenianiu nagannych zwyczaiow; iuż też w podawaniu wyſokich, o cnocie y poczciwości, ſpołeczeńſtwu ludzkiemu koniecznie potrzebnych Nauk; iuż na koniec

w użyczaniu zdrowey rady swoiey, oczywiste od lat kilku daiesz nam dowody: Ośmielam się y ia ninieyszą czynić do W. M. Pana odezwę, prosząc abyś raczył wesprzeć mię radą swoią cobym miał w moim utrapieniu czynić.

Zyię w pośrzod ludzi takich, o iakich nie godziłoby mi się mowić inaczey tylko z pochwałą, gdyby mi długo doświadczony ucisk nie rozkazywał przeciw nim oświadczyć się z żalem: Iednegoż Domu y iedney Familii iestem z niemi, nad to zawszem usiłował, związki tey pokrewności umacniać związkami szczerey przyiaźni; z tym wszystkim iednak widzieć mi się daie taka w wielu na przeciw mnie wzmagaiąca się co raz bardziey zawziętość: że mi przychodzi częstokroć oblewać twarz łzami, ile razy odbieram postrzał z tych przyiacioł ręku po nieprzyiacielsku wypuszczonego grotu: Moie pisma, moie mowy, moie sprawy, moie nawet myśli, y każde niemal ruszenia, staią się celem, do ktorego ich iadowitość mierzy

tak

tak dalece że lubo dobre Imię y honor znayduię u obcych, nic przecie procz naygrawania y ostatniey złości nie znayduię u swoich. A czemu W. M. P. ledwie podobno uwierzysz: Sprawy te nawet, ktorych oczernić nie potrafiłaby ledwie naybezbożnieysza y diabelska przewrotność, te niektorzy z tych Ichmciow z wielką potrafiaią nicować łatwością. Czytam: to u nich iest zaraz wytłumaczono, że chcę bydź miany za człowieka wielkiego Legistę; Piszę co: to oni wraz nazwą chętką prożney sławy. Mowię: to oni sądzą żę chce się pokazać; Milczę: to oni mowią, żem głupi. Modlę się, tom hipokryta. żartuię: tom łotr; zarzucę wątpliwość w iakiey materyi, to niedowiarkiem, lub bezbożnikiem natychmiast u nich zostanę, Zabawię się nad zrobieniem dowcipnego wierszyka: to oni szydząc wołaią: *nu, czy iuż y on między Poëtami? nùm & Saul inter Prophetas?* Krotko mowiąc, z wszystkiego ci paiąkowie potrafią dla mnie zbierać

y dystyllować

y dyſtyllować trucizną, ktorą moie potrawy, moie zabawy, moie rozrywki, tak pilnie ſtaraią ſię zaprawiać: że ia żyiąc zawſze umieram, à nieſzczęśliwy ieſtem, że tak prędko, iak żądam, ſkonać zupełnie nie mogę. Wierz mi W. M. Pan, że mi iuż w pośrzod tego uciſku y życie nie miłe, ponieważ ſchodzi na śrzodkach ulżenia moich boleści. Prawo Krewieńſtwa broni mi cale ſię od nich odłączyć. Prawo Ewangelii zabrania ſię mścić. Prawo iednak ułomności naturze ludzkiey właściwey, nie raz we mnie tyle wzmagać ſię zdaie, że nie chcąc ſię mścić, à nie mogąc tych przykrych razow ścierpieć, puſzczam ſię za potokiem łez, karmiąc ſię ięczeniem, narzekaniem y uſtawicznym ſerca niepokoiem, iaki zwyczaynie melancholia rodzi. Zmiłuy ſię kochany Dobrodzieiu, ratuy mię nieſzczęśliwego, żeby mię oſtatnia nie pochłoneła roſpacz. Dodayże mi więc rady iak bym mogł te rany uleczyć, à u-

znaſz

znaſz po dowodach nieſkończoney wdzięczności, z iakim zoſtaię ſzacunkiem

W. M. Pana
Uniżony Sługa.
Utrapiński.

Reſpons.

NIe dziwuię ſię żalom W. M. Pana, z ktoremi ſię przedemną w Liście ſwoim obficie wylewaſz. Naturalną to ieſt człowiekowi czuć dotkliwych razow przeniknienia, zwłaſzcza gdy ie ta zadaie ręka, ktorą iednaż krew ożywia, co y w żyłach W. M. Pana krąży. Jeżeli iednak poradziſz ſię W. M. Pan tego Prawa, ktore nam przepisuie wſpaniałość umyſłu, przyznać to muſisz, że nie przyſtało tak ſię mięſzać zbytnie, ale y owſzem tym śmielcy za nic poczytywać te nieprzyiacioł ſwoich pociſki, im mniey widziſz W. M. Pan

Pan w nich do swego uszkodzenia mocy. Ze na złe tłumaczą W. M. Pana ćwiczenia, zabawy, à nawet y myśli, to W. M. Pan sobie tłumacz za skutek zazdrości, ktoreyby w nich zapewne nie było, gdyby w W. M. Panu nic szacownego nie było: Masz tedy W. M. Pan z ich zazdrości świadka o zacności swoich przymiotow, à zatym ciesz się, iże masz tyle w sobie zalety, że aż tego zazdroszczą ci drudzy.

Nie tylko tedy nie masz W. M. Pan poniechywać swoich chwalebnych zabaw dla cudzey zazdrości, ale y owszem zachęcać się do tym większego pomnażania onych; ta bowiem iest wspaniałych umysłow naywiększa usilność, opierać się mężnie wszelkiey przeciwności.

Tu ne cede malis, sed contra audentior ito. Virg: æneid: 6.

Ze Oni W. M. Pana we wszystkich okolicznościach potrafiaią dogryzać, iest to skutek ich złości, ktorego inaczey

czey zniſzczyć nie można, tylko wſpaniałością, iaka przyſtoi uczciwym.

Uczciwych Mężow maxyma ieſt, rownym umyſłem przyimować y znośić wſzyſtkie w życiu ludzkim trafiaiące śię przypadki, ani mięſzać w ſwoich zamyſłach porządku, gdy czasem przeciwić śię im zdaią nie porządnych obyczaiow ludzie.

Fert placidé caſus, nec ab ordine cedit Honeſtus.

Poki śię W. M. Pan na tę nie zdobędziesz rezolucyą, poty przeciwnicy W. M. Pana będą mieli konsolacyą, widząc że ich złość ſkutecznie w W. M. Pana żądłem ſwoim ugadza; lecz gdy pokażeſz, że cię ich groty tępe bynaymniey nie rażą, w ten czas oni ſami gryść śię w ſobie zaczną, widząc uśiłowania ſwoie bezſkuteczne.

Odpowiedać im y oddawać wet za wet, cale bym nie życzył, bo im bardziey ciſkamy na pſy, tym bardziey ſzczekaią.

Iednym

Jednym słowem tak W. M. Pan racz się z temi Ichmościami zachować, iakobyś nie poznawał ich zawziętości na przeciwko siebie natężoney, upewniam że miłego nabędziesz pokoiu, ktorego ia W. M. Panu uprzeymie życzę.